

Juryrapport
Charlotte Köhler
Stipendium 2022

Ik heb nooit geprobeerd vóór kinderen te schrijven, ik heb geprobeerd óver kinderen te schrijven'. Die woorden sprak Guus Kuijer uit bij de aanvaarding van de Constantijn Huygens-prijs die hij in 2020 kreeg toegekend voor zijn gehele oeuvre. De jury van het Charlotte Köhler Stipendium moest tijdens het beraad aan deze uitspraak denken. Het viel de jury op dat heel veel boeken van beginnende auteurs over kinderen zelf gaan. Over hoe ze in elkaar steken, zich verhouden tot hun omgeving en de wereld en hoe ze denken en handelen. Realisme en een psychologische insteek lijken volgens de jury de trend te zijn bij de nieuwe generatie Nederlandse kinderboekenschrijvers. Dat is niet zo verbazingwekkend want daarmee staan ze in de traditie van veel voorgangers, zoals Guus Kuijer. De geestelijk vader van onder andere *Madelief* en *Polleke* voegde er nog aan toe: 'Ik vind kinderen interessante mensen en ik vond het interessant om een beeld te geven van hoe kinderen misschien zijn.'

Hoe kinderen misschien zijn. Daarover ging het merendeel van de boeken van de in de afgelopen jaren debuteerende schrijvers, die vaak putten uit hun eigen jeugd. Daar is niks op tegen maar de jury hoopt echter dat ook de fantasie, onlogica

en de verbeelding hun weg blijven vinden in nieuwe Nederlandse kinderboeken. Niet als vlucht uit de realiteit, maar wel om andere werelden te scheppen waar kinderen in kunnen vertoeven. In de echte wereld zijn ze immers nog lang genoeg.

Desalniettemin is de jury verheugd over de kwaliteit van een groot deel van het aanbod dat in aanmerking komt voor het Charlotte Köhler Stipendium. In de afgelopen vijf jaar kregen veel schrijvers van uitgevers de kans om hun talent te ontplooien en hun pennenvruchten met lezers te delen, wat een compliment richting uitgevers rechtvaardigt. Zij nemen een risico maar zorgen er op deze manier ook voor dat het kinderboek levend blijft. Zonder het scouten van nieuw talent, zonder het bieden van kansen en zonder debuten droogt de stroom immers op.

Binnen die aanwas zocht de jury naar een auteur die blijk geeft van talent en van ontwikkeling, en van wie we de verwachting hebben in de toekomst meer mooie boeken te mogen lezen. De jury, bestaande uit Toin Duijx, Jaap Friso en Enne Koens is uitgekomen bij een vrouw die pas op latere leeftijd serieus is gaan schrijven. Ze was lange tijd architect maar dat gaf haar steeds minder bevrediging, vooral omdat "het proces zo lang duurt." Ze wil resultaat zien en daarom ging ze het onderwijs in en werd juf. En ze ging schrijven. Uitgeverij Lemniscaat vond dat ze het in zich had en publiceerde al twee boeken van haar hand, een derde is op komst.

Het Charlotte Köhler Stipendium 2022 gaat naar Annejan Mieras, de schrijfster van twee bijzondere kinderboeken: *Portiek Zeezicht* en *Homme en het noodgeval*. Voor het laatste boek ontving ze een

Vlag en Wimpel van de Griffeljury. De boeken van Mieras sluiten aan bij de trend die de jury ontwaarde en waar Kuijer op doelde: ze gaan over hoe kinderen misschien zijn.

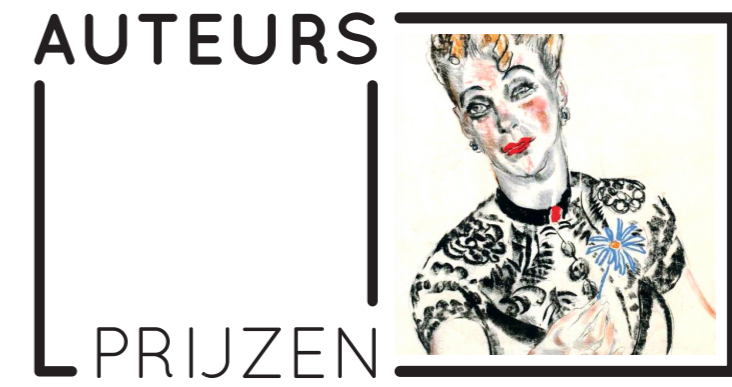
De motto's in haar eerste boek *Portiek Zeezicht* zijn treffend gekozen. 'Dingen zijn soms anders' en 'Slechts in de samenhang der dingen groeit het leven'. De samenhang is letterlijk het flatgebouw waarin Fenna met haar moeder woont. Ondanks de grote verschillen tussen de bewoners, hebben ze één ding gemeen: ze wonen op dezelfde plek en dus hebben ze met elkaar te maken. De Poolse tuinder, de bejaarde tweeling, de keurig-nette meneer en de werkloze Afrikaan. Ze lijken uit totaal andere universums te komen maar vormen op een bijzondere manier toch een gemeenschap. Fenna beweegt zich op een vanzelfsprekende manier tussendoor. Ze doet geen heel bijzondere dingen maar is gewoon een kind. Alhoewel: ze zit in een situatie die voor kinderen herkenbaar kan zijn maar gelukkig niet voor iedereen normaal is, met ouders die het niet helemaal voor elkaar krijgen haar een veilige bedding te bieden.

Portiek Zeezicht maakte vooral nieuwsgierig naar meer en dat boek kwam er in de vorm van *Homme en het noodgeval* dat terecht lovende besprekingen kreeg en ook nog eens werd bekroond. Een origineel en gedurfd boek waarin vooral de plek van de gedichten van Szymborska opvalt. Het boek is vanuit *Homme* geschreven, maar via de gedichten die Pien in haar schrift schrijft en herschrijft (de doorhalingen zijn zichtbaar gemaakt in het boek) krijgen we indirect ook de binnenwereld van Pien mee. Een erg originele invalshoek die ervoor zorgt dat we ook met haar kunnen meeleven. Het is knap hoe ze de hoofdpersonen niet alleen maar sympathiek

maakt: *Homme* is daardoor levensecht. Stap voor stap wordt er gemorrelt aan het beeld dat hij van Pien heeft. Het is mooi hoe de twee samen op onderzoek gaan naar het verhaal achter fietsenmaker Kees, zonder dat ze ineens dikke vrienden worden. Daarmee sluit ook *Homme en het noodgeval*, net als *Portiek Zeezicht* aan bij de moraal die Mieras, subtiel, maar toch duidelijk uitdraagt: iedereen heeft een eigen verhaal. Ze laat met haar boeken zien dat het de moeite leent je in anderen te verdiepen ook eens de andere kant te bekijken.

Het is ook de onderkoelde humor, de ontroering en het mededogen dat de jury voor de boeken van Mieras inneemt. Daar wil ze graag meer van lezen. Annejan Mieras presenteert zich als een schrijfster die het experiment niet schuwt, die durft te schuren en invoelbare boeken schrijft. Over kinderen en hoe ze misschien ook kunnen zijn. Dat verdient steun en daarom verlenen wij vol overtuiging het Charlotte Köhler Stipendium aan **Annejan Mieras**.

Jury:
**Toin Duijx, Jaap Friso
en Enne Koens**

Juryrapport
Charlotte Köhler
Stipendium 2022
Jeugdliteratuur
Annejan Mieras